

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP014 Економікс / Economics
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D5 Маркетинг
Освітня програма	Маркетинг
Семестр	1
Курс	1 (зі скороченим терміном навчання на базі ОКР фаховий молодший бакалавр) 2 (повний термін навчання)
Анотація курсу	Предмет навчальної дисципліни є економічна поведінка людей з приводу використання обмежених виробничих ресурсів, які мають характер багатоцільового призначення з метою виробництва різноманітних товарів і послуг для задоволення потреб суспільства як на мікро-, так і на макроекономічному рівнях. На мікрорівні досліджуються економічні проблеми структурних елементів національної економіки, а на макрорівні – проблеми усієї національної економіки Мета навчальної дисципліни на рівні мікроекономіки формування ринково-орієнтованого економічного світогляду та знання стосовно правильного економічного вибору та оцінки використання обмежених виробничих ресурсів щодо оптимальних господарських рішень структурних елементів національної економіки; на рівні макроекономіки формування системи знань з приводу дослідження ефективності функціонування національної економіки загалом або ефективності функціонування економічної системи та її загальнонаціональних механізмів.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=227
Мова викладання	українська
Лектор курсу	канд. екон. наук Здір Віктор Анатолійович канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: victor19831111@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/mark25.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

	техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу. СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу. СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.
Перелік програмних результатів навчання	ПР2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності. ПР3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу. ПР4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію. ПР5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів. ПР17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології. ПР18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – екзамен

Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; індивідуальні та групові завдання; розв'язування задач, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Теорія поведінки споживача.	Поняття про потреби та їх види. Економічні блага, їхня класифікація. Сукупна і гранична корисність. Процес споживання, динаміка зміни корисності. Перший закон Госсена. Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу. Карта кривих байдужості. Гранична норма заміщення благ. Поняття про рівновагу споживача. Модель споживання набору благ. Другий закон Госсена. Оптимальний вибір і зміна доходу споживача. Лінія «дохід-споживання». Крива Енгеля. Побудова лінії «ціна-споживання». Лінія індивідуального попиту споживача. Ефект заміщення та ефект доходу. Парадокс Гіффена.
Тема 2. Аналіз попиту, пропонування та ринкової рівноваги.	Попит і закон попиту. Пропозиція і закон пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції.
Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати і результати виробництва.	Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система. Фактори виробництва. Витрати виробництва. Частинна варіація факторів виробництва. Ізоквантна варіація факторів виробництва. Пропорційна варіація факторів виробництва. Оптимум виробника.
Тема 4. Вільна конкуренція та ринки із різним ступенем її обмеження.	Модель ринку досконалої конкуренції та її характеристики. Ринкова поведінка підприємства в короткостроковому періоді. Ринок досконалої конкуренції в довгостроковому періоді. Модель «чистої монополії» та її характеристики. Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. Особливості функціонування реальних монополізованих ринків. Основні ознаки олігополії. Теоретичні моделі олігополії. Особливості організації олігополістичного ринку. Ознаки і поширення монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція.
Тема 5. Макроекономічні показники системи національних рахунків.	Система національних рахунків у відповідності з міжнародним стандартом. Поняття валового внутрішнього продукту. Роль цінового фактора у вимірюванні ВВП
Тема 6. Макроекономічна нестабільність: економічний цикл, безробіття та інфляція.	Економічні коливання та економічні цикли. Ринок праці та механізм його функціонування. Зайнятість і безробіття. Причини та показники інфляції. Наслідки інфляції та антиінфляційна політика. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Інфляція в Україні та її особливості.

Тема 7. Сукупний попит і сукупна пропозиція.	Сутність сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції (модель AD-AS).
Тема 8. Споживання, заощадження та інвестиції. Моделі макроекономічної рівноваги.	Споживання та заощадження. Економічна нерівність. Інвестиції. Сукупні витрати та ВВП.
Тема 9. Монетарна та фінансова макроекономічна політика.	Місце і роль держави в економічному кругообігу, формування економічної рівноваги. Дискреційна і недискреційна фінансові політики. Пропозиція грошей, попит на гроші, механізм грошового ринку. Монетарна політика
Тема 10. Зовнішньоекономічна політика	Поняття і сутність зовнішньоекономічної діяльності. Платіжний баланс. Валютний курс. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку
Тема 11. Економічне зростання.	Основні засади теорії економічного зростання. Моделі економічного зростання. Джерела та фактори економічного зростання.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Іспит у кінці семестру

Система оцінювання	
Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль .	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.	
Підсумковий контроль відбуватиметься у формі іспиту	
Розрахунок підсумкової оцінки	
Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють 0,5 .	
Формула: $O = (S \times 0.5) + (T \times 0.5)$	

Накопичування балів з навчальної дисципліни: поточний контроль	
Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді за темами 0 по 2 бали	20
Практична робота за темами 0 по 2 бали	20
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Індивідуальна самостійна робота (проект)	30
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:

2 б. студент має системні знання, вмє, використовує додаткові джерела та матеріали; представляє власні судження щодо економічних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, схильний до системно-наукового аналізу; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі

1 б. студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення, слабо орієнтується в матеріалі; відсутні сформовані уміння та навички.

0 б. Відсутня відповідь; студент взагалі не володіє матеріалом і не орієнтується в ньому.

Критерії практичних робіт (рішення задач)

2 б. Студент вірно вирішив задачу. Дотримана логіка вирішення. Зроблені висновки.

1 б. Задача вирішена не вірно, але хід рішення та логіка дотримана.

0 б. Невірно вирішена задача.

Критерії оцінювання модульних робіт.

Кожна окрема МКР складається з блоку тестів (20 тестів), що оцінюється в 5 балів та двох задач, по 5 балів кожна.

Кожен тест має лише єдину правильну відповідь і оцінюється в 0,25 балів.

Кожна задача оцінюється в 5 балів

5 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

4 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але не в повній мірі розкрита методика її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

3 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але має несуттєві помилки при рішенні, не в повній мірі розкрита методика її розв'язання.

2 б. Задача вирішена не вірно, але чітко простежується правильний хід, логіку та послідовність рішення.

1 б. Задача вирішена не вірно, але простежується правильний хід та послідовність рішення.

0 б. Невірно вирішена задача.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (проектів)

Індивідуальна робота оцінюється на 30 балів максимально і складається з 10 задач, кожна з якої оцінюється по 3 бали:

3 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

2 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але має несуттєві помилки при рішенні, не в повній мірі розкрита методика її розв'язання.

1 б. Задача вирішена не вірно, але простежується правильний хід та послідовність рішення.

0 б. Невірно вирішена задача.

Критерії оцінювання іспиту:

Іспит складається з блоку тестів (25 питань) та двох задач.

В тестах лише одна єдиноправильна відповідь, кожна з яких оцінюється в 2 бали.

Кожна задача оцінюється в 25 балів:

20-25 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

15-19 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але не в повній мірі розкрита методика її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

10-14 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але має несуттєві помилки при рішенні, не в повній мірі розкрита методика її розв'язання.

5-9 б. Задача вирішена не вірно, але чітко простежується правильний хід, логіку та послідовність рішення.

0-4 б. Задача вирішена не вірно, але простежується правильний хід та послідовність рішення.

0 б. Невірно вирішена задача.

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Макаренко, М. І., Семененко, Т. О., & Петрушенко, Ю. М. (2021). *Макроекономіка* (2-ге вид., перероб.) [Електронний ресурс]. Суми: Сумський державний університет.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86041>

2. Фісуненко, Н. О., Альошина, Т. В., Сидоров, О. А., & М'ячин, В. Г. (2023). *Макроекономіка* [Навчальний посібник]. Дніпро: ДДУВС. ISBN 978-617-8035-88-4

<https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/13272>

3. Тяхтенко, Н. А., & Синякова, К. М. (2024). *Макроекономіка* (2-ге вид.). Київ: Університетська книга. ISBN 978-966-289-087-7

4. Радіонова, І. Ф., & Котенок, Д. М. (2025). *Макроекономіка* [Навчальний посібник]. Київ: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.

<https://ir.kneu.edu.ua/500>

5. Миронова, М. І. (2023). *Міжнародна макроекономіка* [Навчальний посібник]. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету.

<https://www.lute.lviv.ua/akademija/novini/novina-detalnisha/article/viishov-z-druku-navchalnii-posibnik-mizhnarodna-makroe/>

6. Задоя, А. О., & Петруня, Ю. Є. (2022). *Макроекономіка* [Електронний ресурс; 5-те вид., 2022]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля.

<https://uamdb.org.ua/макроекономіка-навчальний-посібник/>

7. Задоя, А. О., & Задоя, О. А. (2021). *Мікроекономіка: навчальний посібник* [Електронне видання]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. <https://ir.duan.edu.ua/items/68aa9e9a-bffc-4084-a7d6-195eb33cc79f>

8. Солонінко, К. С. (2021). *Макроекономіка* [Навчальний посібник]. Київ: Центр учбової літератури. ISBN–978-617-673-394-1. <https://koha.tntu.edu.ua/bib/254155>

9. Мартин, О. М. (2021). *Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник*. Львів: ЛДУ БЖД.
<https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%202С%20ч.%201.pdf>
10. Бріль, М. С., та ін. (2021). *Макро- та мікроекономіка: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (електронний ресурс)*. Херсон: ХНЕУ (електронний репозиторій).
<https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/27811/1/2021-за%20заг.%20ред.%20Мащенко%20М%20А.pdf>
11. Каменева, Н. М., Косич, М. В., Александрова, О. Ю., та ін. (2022). *Мікроекономіка: навчальний посібник*. Харків: УкрДУЗТ.
<https://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf>
12. Ігнатюк, А. І. (ред.). (2023). *Мікроекономіка: підручник* (видання). Київ: Ліра-К. ISBN 978-617-520-410-8. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/819bc983-fee3-46af-9671-e543588d08d7/content>
13. Рудий, М. М., & Жебка, В. (2023). *Мікроекономіка: навчальний посібник* (рекомендовано МОН). Київ: «Каравела» / Центр навчальної літератури (постачальники/анонси видання).
https://caravela.com.ua/index.php?product_id=190&route=product%2Fproduct&utm_source=chatgpt.com
14. Васильєв, С. В., Кобець, Є. А., & Масляєва, О. О. (2024). *Мікроекономіка: навчальний посібник*. Дніпро: ДДАЕУ.
<https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/9877/1/Мікроекономіка%20навч.%20посіб.pdf>
15. Abel, A. B., Bernanke, B. S., & Croushore, D. (2023). *Macroeconomics* (11th Global Ed.). Pearson.
<https://www.pearson.com/en-gb/subject-catalog/p/macroeconomics-global-edition/P200000009891/9781292477886>
16. Frank, R. H., Bernanke, B. S., Antonovics, K., & Heffetz, O. (2025). *Principles of Macroeconomics*. McGraw Hill.
https://www.mheducation.com/search.html?searchQuery=9781264250318&utm_source=chatgpt.com

Інтернет ресурси

1. Міністерство фінансів України. <https://mof.gov.ua/uk>
2. Міністерство економіки України. <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Державна служба статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua>